

Den 28. oktober 2008
Afd.: KOM/ASP/3.H.10

Til forsvarsudvalgets medlemmer

Militærmanual om krigens love

Danmarks øgede engagement i væbnede konflikter gør det nødvendigt at styrke udbredelsen af kendskabet til krigens love – den humanitære folkeret – blandt soldater og i offentligheden. Dansk Røde Kors mener derfor, at Danmark har brug for en militærmanual om krigens love.

Hvad er en militærmanual om krigens love?

Mens en traditionel juridisk fremstilling af krigens love er en nøgtern redegørelse for de internationale konventioner om væbnede konflikter, er en militærmanual karakteriseret ved, at den beskriver, hvordan de internationale konventioner om væbnede konflikter skal fortolkes og omsættes til praksis af den pågældende stat. En dansk militærmanual om krigens love vil derfor afspejle danske nationale forhold, herunder de normer og værdier, det danske samfund er baseret på, og den geopolitiske position, Danmark indtager.

Militærmanualens operationelle betydning

Militærmanualer om krigens love har betydelig operationel betydning, i det statens egne styrker og andre stater heri kan aflæse, hvordan de internationale konventioner om væbnet konflikt skal føres ud i livet. Værdien består således for det første i, at Danmark tvinges til at omsætte de internationale konventioner til nationale forhold. Militærmanualen vil dermed udelukke eller indskrænke det skøn, som den enkelte over- og underordnede må udøve i konkrete situationer i felten. I praksis vil militærmanualen kunne anvendes som grundlag for undervisning af soldater, for tilrettelæggelsen af militære øvelser og for planlægningen og udførelsen af militære operationer. Dette vil hjælpe danske soldater i deres bestræbelser på at handle i overensstemmelse med krigens love. For det andet består værdien af en dansk militær manual i, at Danmarks allierede heri kan aflæse, hvordan Danmark fortolker de internationale konventioner om væbnet konflikt. Den vil være et godt udgangspunkt for en dialog med allierede og gøre det lettere at stå fast på de principper, som vi ønsker, at danske soldater skal arbejde efter.

Komplekse regler i en overskuelig fremstilling

De regler, som danske soldater skal følge, bliver mere og mere komplekse. Asymmetriske krige skaber nye problemstillinger – ikke kun operativt – også juridisk. En militærmanual vil kunne give en overskuelig og samlet fremstilling af hvilke regler, der gælder under fx oprørsbekæmpelse. Andre eksempler på konkrete og aktuelle problemstillinger, som en militærmanual vil kunne give svar på, er spørgsmålet om ikke-statslige væbnede aktørers status, når de tages til fange (er de civile eller kombattanter?), hvilke regler gælder for overførelse af fanger til allierede, og hvordan Danmark mener, at menneskerettighederne finder anvendelse under væbnet konflikt.

Et redskab til udbredelse af kendskabet til krigens love

En dansk militærmanual om krigens love vil være et særdeles effektivt redskab til udbredelse af kendskabet til krigens love inden for Forsvaret. Den bør være autoriseret af Forsvarets øverste ledelse og dermed nyde anerkendelse blandt de militære ledere. Den vil derfor have stor rækkevidde og nå ud til samtlige personer i Forsvaret. Desuden vil militærmanualen have den fordel, at den vejleder i krigens love ved hjælp af eksempler fra krigshistorien, ved at inddrage erfaringer fra fx Balkan, Irak og Afghanistan, og ved at bruge den terminologi, der anvendes inden for Forsvaret.

Endelig har militærmanualen om krigens love den store fordel, at den også giver offentligheden en indsigt i, hvorledes Forsvaret vil omsætte krigens love i praksis. Mens de eksisterende reglementer om planlægning og udførelse af militære operationer og de såkaldte 'rules of engagement' er klassificerede, bør militærmanualen være offentlig. Med en offentlig tilgængelig militærmanual om krigens love vil befolkningens tillid til de danske soldaters integritet og optræden blive cementeret.

Hvad gør andre lande?

En række lande enten har eller er i gang med at udvikle militærmanualer om krigens love. USA, Storbritannien, Tyskland og Canada er eksempler på lande, der allerede har udarbejdet militærmanualer. Blandt de lande, der er gået i gang med det indledende arbejde med at udvikle militærmanualer, er blandt andet Belgien, Slovenien, Norge og Sverige. I fraværet af en dansk militærmanual anvender Forsvaret i en vis udstrækning Storbritanniens militærmanual "The Manual of Law of Armed Conflict" fra 2004.

Vejen frem

Dansk Røde Kors foreslår, at Forsvarsministeriet og Forsvaret går i gang med at udvikle en dansk militærmanual i krigens love. I 2009 fylder Genève-konventionerne 60 år. Efter Anden Verdenskrigs grusomheder blev alle verdens stater enige om disse unikke regler, der søger at indføre medmenneskelighed i krig. De er desværre ikke mindre vigtige i dag. 60-året for Genève-konventionerne ville være en god anledning til at begynde arbejdet med en dansk militærmanual.

Yderligere oplysninger om Dansk Røde Kors' holdning til en dansk militærmanual om krigens love kan fås ved henvendelse til rådgiver i humanitær folkeret, Anne Sofie Pedersen, tlf. 3525 9219.

Med venlig hilsen

Anders Ladekarl
generalsekretær